

E-mail .

GENERALDIREKTØREN
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 3628

12. september 2017

Kære

Du har den 19. august 2017 klaget over programmet "Langt fra Borgen", som blev sendt den 17. august 2017 på DR1. Efter at redaktionen afviste din kritik den 21. august, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og udarbejdet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi: Journalen

Jurachef Peter Skov
Etikchef Inger Bach
Chefkonsulent Marianne Juul
Redaktør Søren Moon Vestergaard
Redaktionschef Morten Tvegaard

Gennemgang af sagen.

Den 19. august klager (herefter 'klager' eller JO) over afsnittet 'Langt fra Borgen,' som blev vist på DR1 den 17. august. Temaet var muligheden for bredbånd i tyndt befolkede områder af Danmark med dårlige internetforbindelser. Overordnet klager JO over, at de to cases er misvisende eller direkte fejlagtige. DR fortier væsentlige oplysninger, som ville have stillet de fremlagte cases anderledes. *"Min klage er, at udsendelsen simpelthen fører seerne bag lyset, når DR præsenterer de to politikere for de udvalgte cases. Problemet er, at DR kun viser den del af virkeligheden, som passer ind i DRs vinkling, hvilket er dybt problematisk,"* skriver klager til DR.

Klager uddyber i flere mails efterfølgende sin klage, så detaljer og underpunkter er medtaget i denne fremstilling.

Klager kritiserer, at DR kun interesserer sig for fastnet-internet og ikke trådløse forbindelser, og at det er en direkte fejl, når DR i sit svar til klager siger, at det gør DR, fordi trådløse forbindelser ikke er omfattet af Bredbåndspuljen, som der kan søges offentlig støtte fra. Også trådløs teknologi er med i den pulje, påpeger klager. Klager henviser til vejledning om søgning af tilskud fra Energistyrelsen 8. august 2016 og citerer et afsnit, hvor der står: *"Projekterne kan frit vælge, hvilke teknologier – eller kombinationer af teknologier – de vil bruge."*

I den første case drejer det sig om virksomheden Worth Keeping. Her burde DR have oplyst, at virksomheden kunne få trådløs dækning allerede nu.

I den anden case burde DR undersøge, om staten bruger 4,5 millioner kroner på et fiberprojekt i et område (hvor casen bor) som muligvis er unødvendigt. Casen og hans naboer er nemlig sikret hurtigt internet i 2019, da teleselskabet 3 ved seneste licensauktion forpligtede sig til netop at dække det område med bredbånd. Denne information præsenterede 'Langt fra Borgen' ikke for seerne.

Havde DR gjort det, ville casen have været et eksempel på, hvordan skattekroner 'bliver formøblet', som klager udtrykker det.

De to medvirkende politikere og teleordførere ville have reageret anderledes, hvis de var blevet stillet over for de reelle oplysninger, tilføjer klager.

Klager ønsker, at DR trækker sine cases tilbage eller i det mindste berigtiger udsendelsen.

Selve udsendelsen

Udsendelsen 'Langt fra Borgen' er et koncept, hvor værten Ask Rostrup hver gang inviterer to folketingsmedlemmer ud til et sted i Danmark, hvor de møder en politisk problemstilling konkret i form af cases. I omtalen til programmet står:

"For rigtig mange danskere er problemer med langsomt internet en del af hverdagen. Men er det rimeligt, når politikerne samtidig kræver, at vi alle sammen skal være digitale og i øvrigt mener, at man skal kunne arbejde og bo i hele Danmark. Ask Rostrup tager to politikere med ud i den dårlige dækning og spørger dem: Hvordan får vi alle med på det hurtige internet?"

Den første case bor i en skov ved Kolind på Djursland, og her møder DR de to teleordførere, Magnus Heunicke, Socialdemokratiet, og Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Casen laver 3d-postkort med dyremotiver, som tager lang tid at uploade.

Virksomheden har været der siden 2009 og har jævnligt været i kontakt med udbyder, men det er ikke blevet bedre, oplyses det i udsendelsen. TDC kunne tilbyde en hurtig fastnetforbindelse til 1, 2 millioner kroner, oplyser den ene af de to ejere, men det var for dyrt for virksomheden. Torsten Schack Pedersen spørger, om der ikke er nogen udbyder -trådløs eller fastnet -der har kunnet levere en tilfredsstillende løsning, og han får et benægtende svar fra virksomhedsejerne. Hvad med Bredbåndspuljen, spørger politikerne? Han får det svar, at de kom ikke i betragtning. Dernæst oplyses der i programmet om, hvad Bredbåndspuljen er. Det oplyses, at man kan søge om højhastighedsinternet i det område, man bor, og kravet er, at man skal have en meget lav hastighed – det vil sige mindre end ti megabit download og to megabit upload. Og så er der en egenbetaling på to tusinde kroner.

Vedrørende casen skriver klager: *"Case virksomhed (Worth Keeping) er netop beviset på, at bredbåndspuljen virker som den skal. Den skal nemlig IKKE give enkelte virksomheder eller privatpersoner adgang til internettet - og slet ikke hvis disse har mulighed for at få internet på andre måder. Det har aldrig været meningen med bredbåndspuljen, at en enkelt virksomhed som Worth Keeping skal have statsstøttet internet."*

Den næste case bor på Vive Hede ved Hadsund. Her får 103 husstande fibernet med støtte fra Bredbåndspuljen til en pris på 5,5 millioner kroner. Casen har en mobil bredbåndsforbindelse oppe i et træ for at han kan få forbindelse. Til den skriver klager: *"Hvis Mads Kronborg ikke fik statsstøtte til fiber, havde Mads Kronborg i stedet for internet fra teleselskabet 3, når de etablerer en ny mobilmast i området. Dermed viser casen nøjagtig det modsatte af det som udsendelsen fremhæver. Casen viser nemlig at støtten bliver tildelt folk, der ikke har brug for det."*

Programmets redaktør Søren Moon Vestergaard (SMV) svarer klager. For det første er programmets formål at tage en politisk diskussion om, hvorvidt Bredbåndspuljen fungerer efter hensigten, og da man kun kan søge om fastnet-løsninger, er det dem, programmet beskæftiger sig med, skriver redaktøren. Det retter han dog i en senere mail. I en opfølgende mail til klager erkender SMV den 28. august, at Bredbåndspuljen både gælder for fastnet og faste trådløse løsninger samt mobilteknologi.

I tilfældet med casen om firmaet Worth Keeping føjer redaktøren til, at i ansøgningsrunden 2016 blev der kun givet støtte fra Bredbåndspuljen til fastnet-forbindelser. SMV skriver: *"Det kunne med fordel have indgået i programmet, at case-virksomheden specifikt ønsker at få støtte til en stabil fastnet-forbindelse, og ikke til en fast trådløs eller mobil teknologi. Således at vi fik understreget, at der rigtig nok er en mulighed for trådløs dækning i området, og det er virksomheden helt klar over, men de ønsker en fastnet løsning fremfor trådløs dækning."*

Redaktøren har suppleret med en forklaring fra firmaet på de undersøgte forhold. I mail fra Worth Keeping opsummerer firmaet sine undersøgelser således: *"Ingen af de ovenstående muligheder kan endnu måle sig hverken i pris eller ydelse med fiber, og så længe vi ikke er afklarede i vores faktuelle databehov, er vi ikke sikre på, at mobilt bredbånd er løsningen for os."*

TDC kan levere en løsning med 550 GB mobilbredbånd, hvor øvrige udbydere kun kan gøre det op til maksimalt 200 GB, skriver virksomheden. Virksomheden er ikke villig til at binde sig til aftaler for minimum to år, sådan som det fordres i nogle af løsningerne. Buddene strækker sig fra 1000 kroner til 15.000 kroner om måneden for 500 GB data med en hastighed på 20/6.

Med hensyn til den anden case skriver redaktøren: *"I programmet forholder vi os til at case Mads Kronborg og medansøgerne er berettiget til støtte, og en bredbåndsløsning er på vej. Om fiberprojektet muligvis er unødvendigt fordi han har en god chance for en mobil forbindelse, der findes om nogle år, vil vi ikke spekulere i, at afgøre i programmet. Og jeg kan ikke se det diskvalificere Mads Kronborg som case."*

Redaktøren afviser, at DR i 'Langt fra Borgen' skulle have undersøgt, om politikernes tilsagn om hurtigt internet til alle kan løses uden at medtage trådløse forbindelser og mobilt bredbånd, skriver klager: *"Så vidt jeg er oplyst er det hverken politisk eller regulatorisk fastlagt hvilken teknologi, der skal løse bredbåndsmålsætningen. Vi har den politiske debat som omdrejningspunktet, og det er vores sigte at konfrontere politikerne med deres egen politik og de mennesker, som er berørt den politik. Hvordan bredbåndsmålsætningen indfries mener jeg er en ny diskussion. Ikke en irrelevant diskussion, men vi fortager tilvalg og fravalg hver gang."*

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klagers overordnede påstand er, at DR fører seerne bag lyset med de to cases, som man vælger, og som man præsenterer politikerne for.

DRs grundlæggende bestemmelser i forordet til DR etik fastslår, at DR lægger afgørende vægt på grundig research, hæderlighed og ordentlighed i programarbejdet. DR taler ikke mod bedre vidende og har ikke skjulte dagsordner.

I den første case, Worth Keeping, lyder kritikken, at DR ikke undersøger, om firmaet ville kunne have fået en mobil – eller trådløs forbindelse i stedet for en fastnet-forbindelse. Faktisk er det kun på spørgsmål fra Venstre-ordføreren Torsten Schack Pedersen, at ejerne bliver spurgt til, om der findes andre muligheder end en fastnet-forbindelse. Det afviser ejerne, og DR gør i 'Langt fra Borgen' ikke noget ud af, hvilke alternative muligheder, som firmaet ville have haft. Virksomheden har efterfølgende detaljeret redegjort for sine undersøgelser og hvorfor, virksomheden både synes at de udbudte mobile løsninger er for dyre og for dårlige i forhold til fibernet.

Redaktøren SMV erkender over for klager, at det ikke er korrekt, at Bredbåndspuljen kun åbner for støtte til fastnet-løsninger. Klager har ret i, at det burde fremgå af 'Langt fra Borgens' fremstilling af Bredbåndspuljen, at der også er mulighed for at søge til trådløse og mobile løsninger.

Redaktøren skriver, at det med fordel kunne have fremgået, at Worth Keeping havde haft andre muligheder, men valgte at gå efter en fastnet-løsning. Faktisk indgår svaret i programmet. I en sekvens svarer ejerne Torsten Schack Pedersen, at der ikke var nogen andre muligheder, som kunne komme i betragtning, og virksomheden fik ikke del i Bredbåndspuljen. Det er ikke en detaljeret gennemgang af firmaets overvejelser vedrørende TDC samt andre mobiludbydere, men essensen.

Det burde dog have fremgået af 'Langt fra Borgen', at Bredbåndspuljen ikke kun dækker fastnet-løsninger, sådan som klager påpeger.

Case nummer to

Med hensyn til den anden case er klagers påstand, at hele området får hurtigt bredbånd i 2019, og derfor er der ikke et reelt problem.

Det afgørende må her være, at case-personen befinder sig i et område, der både kan søge og har opnået tilsagn fra Bredbåndspuljen. Det var derfor i orden, at DR benyttede den som case. Det kunne dog med fordel have oplyst, at området i øvrigt modtager bredbånd i 2019, men det var en sidevinkel i forhold til programmets formål, og det er ikke en etisk overtrædelse.

Det er en anden problemstilling om den pågældende case alternativt ville være dækket af en trådløs form for hurtigt bredbånd. Programmet var ikke vinklet på, om danskerne burde satse mere på mobilt og trådløst bredbånd i stedet for fastnet og dermed konfrontere politikerne med den problemstilling. Det var ikke nogen overtrædelse af de etiske regler at benytte denne case.

Klager skriver om de valgte vinkler: *"I vælger at vinkle jeres historie på en sådan måde, at virksomhedens problem for seernes synes at være dybt problematiske, og I fravælger at undersøge de oplagte alternativer - de alternativer som politikerne FREMHÆVER er en af løsningerne på problemstillingen.*

Så er det ikke længere tale om, at man med fordel kunne lade noget indgå i udsendelsen - så er der tale om bevidst manipulation, når man bevidst vinkler en historie til at fremstår som noget andet end virkeligheden."

DR konfronterer to af Folketingets mest telepolitisk kyndige ordførere med de valgte cases, og dermed har DR grund til at antage, at de eksperter nok på feltet og i stand til at gennemskue den Bredbåndspulje, som de selv har skabt. Det fremgik ligeledes af programmet, at Torsten Schack Pedersen fra Venstre er i stand til at afdække, at der fandtes andre muligheder, men at virksomheden havde valgt dem fra. 'Langt fra Borgen' kunne have oplyst mere fyldestgørende om alternativer til fastnet-løsninger, men det måtte også være op til de interviewede politikere, at foretage en selvstændig vurdering af de cases, som de blev præsenteret for. Det var ikke manipulation fra DRs side, sådan som klager anfører.

DR vælger i den afsluttende del at betvivle over for de to medvirkende politikere, at Danmarkskortet kan nå at blive dækket med hurtigt bredbånd, sådan som det er en politisk intention. Men her måtte det være op til politikerne at pege på andre muligheder. Det er – som redaktøren peger på i sit svar til klager – ikke en irrelevant diskussion, men en anden, end den, som 'Langt fra Borgen' havde valgt.

Konklusion og sammenfatning

DR førte ikke seerne bag lyset med valget af de to cases, som blev benyttet i 'Langt fra Borgen' om bredbånd. DR burde dog have oplyst i programmet, at man kan søge Bredbåndspuljen til både fastnet, trådløst og mobilt bredbånd.

Klager får ikke medhold i, at DR manipulerede såvel seere som de medvirkende politikere. Politikerne er teleordførere og må formodes at kende så meget til den

Bredbåndspulje, de selv har skabt, at det havde tilstrækkelige forudsætninger for at bedømme de valgte cases. Det var heller ikke programmets vinkel at undersøge, hvorvidt forudsætningen for, at alle danskere i fremtiden får adgang til hurtigt bredbånd, holder. Det er en anden vinkel, som programmet ikke havde valgt at gå i dybden med. Klager får ikke medhold i, at de to cases var fejlagtige, og at DR burde trække dem tilbage. Begge cases var ud fra programmets præmis relevante. Klager får medhold i, at 'Langt fra Borgen' burde have oplyst, at Bredbåndspuljen kan søges til alle typer af bredbåndsteknologi og ikke kun fastnet. Men klager får ikke medhold i, at case' en var forkerte, manipulerede og burde trækkes tilbage. Klager får heller ikke medhold i, at programmet burde være gået dybere ind i hvilke former for bredbåndsteknologi, det vil kræve, for at leve op til politikernes løfte om hurtigere bredbånd over hele landet.

Samlet set får klager delvis medhold. 'Langt fra Borgen' bør bringe en meddelelse på dr.dk Fejl og fakta, hvor man oplyser, at programmet burde have meddelt, at Bredbåndspuljen kan søges til alle typer bredbåndsteknologi.

Jesper Termansen, den 11. september 2017